

Verksamhetsberättelse för Svenska Psykiatriska Föreningen

1/1 – 31/12 2011

Föreningen hade 31/12 2011 1517 medlemmar som betalt medlemsavgift. Av dessa var 312 ST-läkare tillhörande SLUP (fd ST-sektionen) med SPF som "moderförening", 50 tillhörande sektionen konsultationspsykiatri, 19 hedersledamöter och 16 korresponderande medlemmar. Antalet medlemmar har varit stabilt under verksamhetsåret.

Styrelsen har bestått av:

Ordförande

Lise-Lotte Risö Bergerlind, Process- och utvecklingschef, Södra Älvsborgs sjukhus

Vice ordförande

Maria Starrsjö, Psykiatri Nordväst, Stockholm

Sekreterare

Hans-Peter Mofors, Psykiatri Nordväst, Stockholm

Skattmästare

Astrid Lindstrand, Norra Stockholms Psykiatri, Stockholm

Redaktör

Tove Gunnarsson, Psykiatri Nordväst, Stockholm

Vetenskaplig sekreterare

Diana Radu Djurfeldt, Psykiatri Nordväst, Stockholm

Facklig sekreterare

Kerstin Lindell, Psykiatri Skåne

Ledamöter

Fredrik Åberg, Psykiatriska kliniken, Östersund

Dan Gothefors, Regionsjukhuset Karsudden, Katrineholm

Adjungerade

Arne Stenstedt, Psykiatri Nordväst, Stockholm (adjungerad pressekreterare)

Simon Kyaga, Norra Stockholms Psykiatri, Stockholm (adjungerad riksstämbosekreterare)

SLUP-representant

Hanna Edberg, Psykiatri Nordväst, Stockholm

Valberedning

Olle Hollertz

Åsa Westrin

Robert Rydbeck

Per-Axel Karlsson

Revisorer

Olle Hollertz

Jerker Hansson

Nordisk Psykiatrisk Samarbetskommitté

Hans Ågren (6-årsdelegat)

Lise-Lotte Risö Bergerlind

Nordic journal of Psychiatry

Hasse Karlsson, chefredaktör, Finland

Jonas Eberhard, medical editor

UEMS Section and Board of Psychiatry

Nils Lindefors

Kajsa Norström

Styrelsens arbete

Styrelsen har haft 10 möten.

Föreningen har under året:

- I mars ordnat **Svenska Psykiatrikongressen** i Göteborg med drygt 600 deltagare. Det vetenskapliga programmet var brett och omfattande och bjöd på goda möjligheter till fortbildning. Även det kulturella programmet med ffa filmtema var mycket uppskattat. Tillfället att träffa kollegor under trevliga former är en mycket viktig del i en specialitet där man i delar av landet är underbemannade.
- I juni medverkade föreningen i aktiviteter i **Almedalen** ihop med bl a SKL som ett led i att påverka beslutsfattare.
- I september deltog föreningen på **Bok- och Biblioteksmässan** i Göteborg ihop med bl a NSPH, SKL, Västerbottens landsting och HFS Temagrupp Psykisk Hälsa.
- 10 oktober deltog SPF som föredragshållare och med monter på ett arrangemang för att uppmärksamma World Mental Health Day (WMHD) i Stockholm med bl a NSPH och SKL.
- I slutet av november deltog föreningen i **Riksstämman** med bl a monter, som arrangör av flera Riksstämmasymposium och med eget program och ett flertal kuser. Deltagarantalet var högt och arrangemanget väckte intresse även utanför psykiatri.
- Under året har **Nordiska Psykiatriska Föreningen** haft två styrelsemöten och bl a diskuterat framtiden för tidskriften Nordic journal of Psychiatry i ljuset av att bl a norska psykiatriska föreningen och SPF framför svårigheten att finansiera den. Detta ledda till att tidningen sedan hösten 2011 enbart finns i en on-lineversion som alla SPF:s medlemmar har tillgång till. En ny gemensam nordisk papperstidning skall ges ut med två provnummer som finansieras av den Nordiska Psykiatriska Föreningen. Förhoppningen är att den genom annonsintäkter skall bli självfinansierande.

Om inte kommer den inte att ges ut. Genom samarbete mellan Royal College of Psychiatry och Nordiska föreningen har möjligheten till att mot en låg avgift köpa in CPD on-line. Detta beslutades och kommer att realiseras våren 2012.

- Under året har SPF synts och hörts i **media**. En artikel i Dagens Samhälle kring de minskade resurserna inom psykiatri ledde till artiklar i andra tidningar. Vi har haft flera inlägg i Läkartidningen.

Remissvar

Tillströmningen av remisser har varit hög under verksamhetsåret. Detta är ett viktigt sätt för föreningen att påverka psykiatrins utveckling. Arbete kan följas kontinuerligt på föreningens hemsida under länken <http://www.svenskpsykiatri.se/remisser.html>

Föreningen har svarat på remisser om Begrepp kring klassifikation och diagnos och om Rehabiliteringsrådets slutbetänkande. Föreningen valde vidare att svara på remiss om förvarsutredningen gällande utläningar, då vi kunde konstatera att etiken i det häktesliknande omhändertagandet av förvarstagna utläningar förtjänade att psykiatrisk-etiska principer beaktades på sätt som inte gjorts i utredningen. En viktig remiss under året var "Översyn av de nationella kvalitetsregistren". I utredningen föreslogs att kvalitetsregistren skulle samfinansieras med läkemedelsindustrin. Föreningen gjorde tydligt att vi är tveksamma till föreslagen kommersiell delfinansiering, inte bara därför att sådan finansiering kan öka risken för att integritetskänsliga data lämnar sjukvården på otillbörligt sätt, men också därför att kommersiella intressen kan få otillbörligt inflytande över hur kvalitet inom vården definieras. Vi fann därtill att de föreslagna satsningarna rimligen borde kunna rymmas inom det offentliga åtagandet. Föreningen ställde sig däremot positiv till att industrin skulle bjudas in som intressent i exempelvis ett intressentråd för att få insyn i kvalitetsregistren. Föreningen svarade också på remiss om uppsägning av ALF-avtalet och ställde sig positiv till en mer centraliserad resursfördelningsmodell, mindre beroende av lokala överenskommelser. I remissvaret slogs fast att grundutbildningen av läkare i nuläget är underfinansierad och att den till dels subventioneras av sjukvårdshuvudmännen. I remissvaret över Behörighetsutredningens betänkande slog föreningen fast, att grupper med nedsatt autonomi är alltför dåligt skyddade mot alternativmedicinskt omhändertagande. Föreningen föreslog att åldersgränsen för att alternativmedicinska behandlare ska få behandla en person höjs från föreslagna 8 till 18 år. Vi påtalade också att det exempelvis borde finnas reglering som förbjuder att andra patientgrupper med mycket låg autonomi av exempelvis förvaltare eller god man förs till alternativmedicinsk behandling.

Ekonomi

Ekonomi under 2011 har utvecklats positivt och vi har lyckats att vända ett underskott för 2010 på drygt 900 tkr till en liten vinst på 36 tkr för 2011. Utöver Svenska Psykiatikkongressen är medlemsavgifterna den enda större inkomstkälla föreningen har. Intäktsökningen från de förhöjda medlemsavgifterna kan ses först under 2012 då medlemsavgiften ökas till 900 kr/år för medlemmar under 65 år medan medlemmar över 65 år fortfarande betalar 700kr/år. Under 2011 fick vi ett överskott på kongressen på 700 tkr. som bidragit starkt till vinsten. En nedskrivning av våra värdepapper på 57 tkr. bidrog dock till att vinsten ej blev lika stor som beräknat. Prenumerationsavgiften för Nordic Journal of Psychiatry är en stor enskild utgift för föreningen. Denna avgift har kunnat reduceras kraftigt då tidskriften nu från och med senhösten 2011 kommer ut i nätupplaga som alla våra medlemmar har tillgång till.

Utbildningsutskottet (uu)

Medlemmar i Utbildningsutskottet under verksamhetsåret har varit Kerstin Lindell (ordf.), Bo Runeson, Charlotte Kollind(sekr.), Kajsa Norström(sekr.), Raffaella Björck, Elina Sarasalo, Hans Ericson, Michael Andresen och Björn Angelin (ST-representant).

Under verksamhetsåret har fem möten hållits.

Utbildningsutskottet har under året fortsatt att fungera som diskussionspartner till METIS projektet. Regelbunden rapport om METIS projektets aktiviteter har avlagts av projektledare Raffaella Björck. SPF:s Rekommendationer angående Socialstyrelsens Målbeskrivning för ST i psykiatri som färdigställdes under 2009 har reviderats. Det nationella studierektorsnätverket har fortsatt att träffas 1-2 gånger per termin och blivit ett viktigt och välfungerande forum för ST-frågor i psykiatri. Representanter från uu är sammankallande och håller dessa möten.

Representanter från uu bemannade en "monter" under senaste Psykiatri Kongressen i Göteborg tillsammans med IPULS - METIS och var tillgängliga att svara på deltagarnas frågor gällande den nya ST-utbildningen. Här erbjöds kongressdeltagarna att testa sina kunskaper i METIS frågebänk.

Flera SPUR inspektioner har gjorts under året. Övergången till IPULS har bitvis upplevts som osmidig. SPF hade planer på ett utbildningstillfälle för SPUR inspektörer men avvaktar i nuläget IPULS helt nya förslag om ny SPUR organisation.

Frågan om specialisternas fortbildning har uppmärksamats under året. Uu har stött processen att söka medel från regeringen till en METIS liknande konstruktion för specialister i psykiatri och för satsning på en ny psykioterapiutbildning för ST-läkare i psykiatri. Båda dessa ansökningar har beviljats. På SPK 2012 hålls en kurs för specialister i suicidriskbedömning enligt METIS konceptet. Vi är representerade i det nationella nätverk som Läkarsällskapet skapat kring specialisternas fortbildning.

Grundutbildningsfrågorna har bevakats fortlöpande. Uu har under verksamhetsåret kontinuerligt utvecklat och uppdaterat den del av SPF:s hemsida som rör utbildningsfrågor. Bl.a. läggs successivt fler dokument ut som kan vara ett hjälpmedel t ex för planering och genomförande av ST-tjänstgöring.

Uu skriver regelbundet i Svensk Psykiatri om utbildningsfrågor.

Under verksamhetsåret har arbetsformerna i uu diskuterats och vi har konstaterat att länken till SPF:s styrelse behöver stärkas. Vid några styrelsemöten har andra uu medlemmar utöver ordf i uu närvarat.

Tidskriften Svensk Psykiatri

Huvudredaktör har varit Tove Gunnarsson (SPF). Redaktionen har för övrigt bestått av Daniel Frydman och Hanna Edberg från SPF, Björn Wrangsjö och Gloria Osorio från SFBUP samt Kristina Sygel från SRPF. En andra medlem från SRPF har saknats under hela året. Stina Djurberg har varit teknisk redaktör och Carol Schultheis har ansvarat för foto och grafisk design. Tidskriften har under året utkommit med fyra nummer. Teman har varit "Kultur, psykiatri och psykisk hälsa del 2", "Psykiatriens idéhistoria", "Det psykiatriska forskandet och den forskande psykiatrin" samt "Förbjudna känslor". Under året har kunnat noteras en ökning av antalet insända bidrag.

ST-läkarna

Föreningen för ST-läkare, tidigare SPF-ST och numera SLUP (Sveriges Läkare under Utbildning i Psykiatri) håller på att genomgå en process för att bli en juridiskt/ekonomiskt självständig förening. Med anledning av bl.a kassörsbyte under verksamhetsåret har denna process tyvärr dragit ut på tiden, men målet är att organisationen kan fastställas som egen förening under våren 2012.

I skrivande stund har SLUP ett eget organisationsnummer och ekonomin sköts separat från SPF, fransett att SLUP fortfarande har sina inkomster/utgifter på SPF:s konto.

SLUP har under året deltagit vid SPK i Göteborg, vid AT-stämman i Stockholm, under EFPT (European Federation for Psychiatric Trainees) i Prag, vid World Mental Health Day i Stockholm, vid SLS fullmäktigemöte i Stockholm och på Riksstämman i Stockholm. SLUP har också deltagit vid ett möte med ryska YP's (Young Psychiatrists) i Suzdal i Ryssland. SLUP har därtill haft representanter i utbildningsutskottet och i METIS styrgrupp. SLUP:s ST-konferens gick av stapeln 3 - 4 februari 2011 på Varbergs Kurort i Halland.

SPF:s Riktlinjearbeten.

Under verksamhetsåret har fortsatt arbete gjorts för att implementera SPF:s kliniska riktlinjer "Att förebygga och handlägga metabol risk hos patienter med allvarlig psykisk sjukdom", bl a genom informationsspridning i tidsskrift och genom föreläsningar. ST-läkare erbjuds också fem olika förslag till vetenskapligt arbete under ST i psykiatri, alla fem arbeten involverar implementeringsarbete i någon form. Hittills har ett tiotal ST-läkare visat intresse, spridning av information planeras via Studierektorsnätverket.

Pågående riktlinjerarbeten;

- Bipolär sjukdom, projektansvarig Mats Adler; Arbetet är igång sedan hösten 2011, troligen färdigt under 2012.
- Personlighetsstörningar, projektansvarig Lisa Ekselius; En arbetsgrupp formas under 2012. Arbetsgruppen följer utvecklingen av DSM-5 med målsättning att riktlinjerna presenteras i relativt snar anslutning till att DSM-5 färdigställts.
- Suicidologi, projektansvarig Bo Runesson; Arbetsgruppen är formad och har påbörjat arbetet med de kliniska riktlinjerna under hösten 2011. Riktlinjerna beräknas vara färdiga under 2012.
- Tvångsvård, projektansvarig Tuula Wallsten; Arbetet pågående. Arbetsgruppen bevakar arbetet med utformandet av ny tvångslagstiftning med målsättning att ha SPF:s Kliniska riktlinjer färdiga i nära anslutning till att den nya lagstiftningen träder i kraft. Planeras att redovisa "arbete under utveckling" på SPF:s hemsida, ännu oklart när en första sådan publicering blir av.
- Äldrepsykiatri, projektansvarig Karin Sparring- Björkstén; Arbetet pågående, riktlinjerna beräknas bli färdiga under 2012.
- ECT. En arbetsgrupp under ledning av Axel Nordenskjöld arbetar fram ett "Kunskapsdokument" om ECT, sannolikt kommer ett sådant dokument att publiceras på SPF:s hemsida. När detta dokument är färdigställt planeras vidareutveckling av detta kunskapsdokument till SPF:s *Kliniska riktlinjer ECT*, förhoppningsvis påbörjas arbetet med riktlinjerna under första halvan av 2012.
- Ätstörningar, projektansvarig Ulf Wallin; arbetsgrupp ännu inte bildad, arbetet ej påbörjat

Samarbete med andra organisationer:

SoS: SPF har träffat medarbetare i Socialstyrelsens för ömsesidig information och diskussion vid två tillfällen. Samarbetet har varit givande och bl a bidragit till ett samarbete kring vissa av SPF:s riktlinjer. En arbetsgrupp med alla de fyra psykiatriska föreningarna arbetar kring KVÅ-koder inom psykiatri.

Brukarorganisationer. Samarbetet med NSPH har tagit sig praktiska uttryck kring deltagande i Bok- och Biblioteksmässan och WMHD, se ovan.

Föreningens expertkunskap efterfrågas allt mera och inbjudningar till deltagande i olika arbetsgrupper blir vanligare.

Styrelsens arbete är ideellt. Möten sker dagtid och kräver en arbetsgivare som låter detta ske inom ramen av arbetstid. Därutöver sker ett stort arbete på fritiden. Uppdraget som ordförande tar allt mer tid med arbete i princip alla kvällar och helger.

Framtiden

Styrelsen måste hitta arbetsformer där medlemmar i än högre utsträckning kan delta i arbetet så att det är möjligt att fortsätta bibehålla den höga ambitionsnivån styrelsen haft. Ekonomin måste fortsätta vara god så att det är möjligt med fortsatt och vid behov utökad professionellt, administrativt stöd.

Det finns fortfarande stora eftersatta behov inom psykiatrin i landet. Viktiga förbättringsområden är den kliniska forskningen, bristen på psykiatriker, minskande extern fortbildning och en minskande andel av sjukvårdens resurser till psykiatrisk vård.

För att motverka detta har SPF haft och vill framöver ha en än viktigare roll – både som kritiker av brister i vården, som aktör med förslag på förbättringar, som påtryckare i olika sammanhang och inte minst som arrangör av viktig fortbildning för alla som arbetar med psykiatri.

Hyssna 2012-03-12

Lise-Lotte Risö Bergerlind
Ordförande